

kunstkrabbels

Op het eerste gezicht • portretkunst uit heden en verleden

De Haagse kunstenaar Harmanus Serin (1677-1756) legde zich toe op het schilderen van portretten. Tijdens zijn carrière was hij actief voor de 'Randstedelijke elite' en vereeuwigde hij ook diverse Gorcumse notabelen. Kunsthistoricus Jin van der Meer Mohr (bekend van Tussen Kunst en Kitsch) verdiepte zich in zijn werk. Naar aanleiding van dit onderzoek organiseert het Gorcums Museum een expositie over portretkunst, waarin het werk van Serin omringd wordt door een selectie van hedendaagse kopstukken. Van Serin worden circa twintig portretten getoond. De presentatie haalt deze productieve kunstenaar die een mooi oeuvre heeft nagelaten terecht uit de vergetelheid. Daarnaast geven vijftien hedendaagse kunstenaars op een eigentijdse manier invulling aan het thema. De getoonde werken, portretten van zichzelf of anderen, zijn kleurrijk, verstild of juist heel uitbundig, maar bovenal uitnodigend. Er is werk te zien van onder anderen Koos Buster, Ruud van Empel, Angèle Etoundi Essamba, Folkert de Jong, Sarah van der Pols en Lique Schoot.

Op de zolder van het museum worden bezoekers uitgedaagd om een selfie van zichzelf te maken. De historische afdeling is speciaal voor deze expositie aangevuld met portretten van personen uit de Gorcumse geschiedenis.

10 oktober t/m 7 maart in het Gorcums Museum, Grote Markt 17, Gorinchem. Open: di-za 10-17, zo 13-17. www.gorcumsmuseum.nl

Harmanus Serin, Portret van mr. Diderik van Bleywijck, 1736.

Sarah van der Pols, Amai 138, 2025.

Kleurrijk evenwicht

De tentoonstelling *Gleichgewicht/Evenwicht* presenteert een grootschalig overzicht van het grafische oeuvre van Neo Rauch, een sleutelfiguur binnen de herpositionering van de figuratieve schilderkunst aan het einde van de 20ste eeuw. Zijn werk kenmerkt zich door gelaagde, vaak raadselachtige composities waarin narratieve fragmenten, historische echo's en droomachtige visioenen samenkomen. Met een uitgebreide en rijke selectie grafische werken en vijf grootformaat olieverfschilderijen op papier uit de periode 1988-2026 is dit de eerste omvangrijke presentatie van zijn grafisch werk buiten Duitsland. Wat deze tentoonstelling extra bijzonder maakt, is het uitgesproken kleurrijke karakter van het grafisch werk. Waar grafiek vaak wordt geassocieerd met zwart-wit, ontvouwt zich hier een visuele wereld die barst van kleur, nuance en gelaagdheid.

Hoewel Rauch wereldwijd vooral bekend is om zijn schilderkunst, maakt deze tentoonstelling duidelijk dat zijn grafisch werk een zelfstandig en essentieel domein vormt binnen zijn oeuvre. Sinds 1988 ontwikkelt hij parallel aan zijn schilderkunst een omvangrijk grafisch traject waarin motieven worden geconcentreerd, narratieve structuren worden aangescherpt en composities een bijzondere intensiteit bereiken.

Museum De Reede in Antwerpen is een uniek museum dat zich toelegt op grafiek als autonoom artistiek medium, met werken van kunstenaars als Francisco Goya, Edvard Munch en Félix Rops. Voor deze tentoonstelling wordt vrijwel het volledige museum gewijd aan één tijdelijke solotentoonstelling. Slechts een zeer beperkte selectie van enkele iconische topstukken – waaronder *De schreeuw* van Munch en *Pornokrates* van Rops – blijft te zien. Meer informatie zie: www.museum-dereede.com

Een tentoonstelling die lekker ruikt

Wat wassen we eigenlijk weg als we onze handen inzeppen? Zeep lijkt vanzelfsprekend; handen wassen is een routine die we vaak gedachteloos uitvoeren. Toch kan die ogenschijnlijk simpele handeling beladen zijn. Zeep reinigt, verzacht en beschermt, maar roept ook vragen op over zuiverheid, zorg en controle.

Aan zeep kleef al eeuwenlang een rijke symboliek. De zeepbel verbeeldt in de 17de eeuw de vergankelijkheid van het menselijk bestaan: een glanzend oppervlak dat elk moment uiteen kan spatten. Wassen raakt aan vragen over schuld en onschuld, zorg en vergeving. In veel culturen is wassing een belangrijk onderdeel van religieuze en sociale rituelen, van doop tot badhuisbezoek.

In de tentoonstelling *Zeep* reflecteren 30 hedendaagse kunstenaars op de uiteenlopende betekenissen van zeep. In de betoverende bubbels van Anya Janssen en Martens & Visser krijgt het alledaagse iets magisch. In een intieme video van Mario Sergio Alvarez wordt wassen een kwetsbaar, persoonlijk gebaar. En in haar zeepschilderijen verbindt Buhlebezuwe Siwani reiniging aan vooroordelen over gender en sociale status.

In Oss is zeep meer dan een product; het is geschiedenis. Aan het einde van de 19de eeuw worden dierlijke vetten uit de bloeiende vleesverwerking omgezet in zeep. Ondernemers als vleesverwerker Hartog en margarinefabrikanten Van den Bergh en Jurgens zien kansen en breiden uit met zeepfabrieken. Via de Margarine Unie en later Unilever groeit de Osse zeepindustrie uit tot een speler van wereldformaat. Wat begint als restproduct wordt zo een symbool van vooruitgang en moderniteit. Geworteld in de Osse geschiedenis presenteert Museum Jan Cunen deze frisse tentoonstelling met werk van o.a. Eelco Brand, Koos Buster, Elspeth Diederix, Florentijn Hofman, Teun Hocks (afb.), Raquel Maulwurf en Marinke van Zandwijk. T/m 1 november, aan de Molenstraat 65 in Oss. Open di-zo 11-17. www.museumjancunen.nl

Op de rug van de schildpad

Op de rug van de schildpad is een groepstentoonstelling waarin elf kunstenaars de schildpad laten opduiken om vragen te stellen over de omgang met onszelf, de natuur en onze rol in het beschermen van de gedeelde leefwerelden. In installaties, sculpturen, film en schilderkunst benaderen zij dit oeroude dier als gids, getuige en medereiziger.

Al meer dan 260 miljoen jaar beweegt de schildpad zich over de aarde. In ontstaanmythes uit verschillende culturen draagt zij de wereld op haar rug of belichaamt zij de aarde zelf. Tegelijkertijd is zij een kwetsbaar dier, bedreigd door klimaatverandering, vervuiling en verlies van leefgebied. Juist in een tijd die wordt gekenmerkt door voortdurende versnelling, onzekerheid en een permanente stroom aan prikkels, krijgt de schildpad een nieuwe betekenis.

Met de vraag 'wat kunnen wij leren van de schildpad?' nodigt de tentoonstelling bezoekers uit stil te staan bij onze verhouding tot tijd, aandacht en de wereld om ons heen. Waar onze samenleving vaak snelheid, efficiëntie en voortdurende beschikbaarheid verlangt, belichaamt de schildpad een radicaal andere houding. Haar langzame tempo, haar vermogen om zich terug te trekken en haar diepe verbondenheid met haar omgeving bieden ruimte voor reflectie. Wat gebeurt er als we de wereld niet benaderen vanuit haast, maar vanuit aandacht? Hoe verhouden we ons tot natuur, geschiedenis en elkaar wanneer we leren vertragen? T/m 25 oktober in de Kunstkerk, Museumstraat 65, Dordrecht. Open do-zo 11-16. www.kunstkerk.com

